

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

8. června 2006*

Ve věci C-60/05,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Itálie) ze dne 14. prosince 2004, došlým Soudnímu dvoru dne 10. února 2005, v řízení

WWF Italia a další,

proti

Regione Lombardia,

za přítomnosti:

Associazione migratoristi italiani (ANUU),

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (zpravodaj), P. Küris a J. Klučka, soudci,

* Jednací jazyk: italština.

generální advokát: L. A. Geelhoed,
vedoucí soudní kanceláře: K. Sztranc, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. prosince 2005,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za WWF Italia a Lega per l'abolizione della caccia (LAC) C. Linzolou, avvocato,

— za Regione Lombardia P. D. Vivonem a S. Gallonettem, avvocati,

— za Associazione migratoristi italiani (ANUU) I. Gorlanim a S. A. Pappasem, avvocati,

— za italskou vládu I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s A. Cingolem, avvocato dello Stato,

— za Komisi Evropských společenství M. van Beekem a D. Recchia, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 16. února 2006,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 9 směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98, dále jen „směrnice“).

- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi sdružením WWF Italia a třemi dalšími sdruženími na straně jedné a Regione Lombardia na straně druhé ve věci lovu pěnkav obecných (*Fringilla coelebs*) a pěnkav jíkavců (*Fringilla montifringilla*) v lovecké sezóně 2003/2004.

Právní rámec

Právo Společenství

- 3 Podle svého článku 1 má směrnice za cíl ochranu, regulování všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě a péči o ně a stanoví pravidla pro jejich využívání.

- 4 Za tímto účelem ukládá směrnice členským státům vytvořit obecnou právní úpravu ochrany, která zejména zakáže usmrcování, odchyt nebo vyrušování ptáků uvedených v článku 1 a ničení jejich hnízd.
- 5 Článek 9 směrnice nicméně povoluje určité výjimky, které jsou následující:

„1. Pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků 5, 6, 7 a 8 z následujících důvodů:

- a) — v zájmu veřejného zdraví a bezpečnosti,
- v zájmu bezpečnosti leteckého provozu,
- pro předcházení závažných škod na úrodě, dobytku, lesích, rybářství a vodním hospodářství,
- za účelem ochrany rostlin a živočichů;
- b) pro účely výzkumu a výuky, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo vysazení v původním areálu výskytu druhu a pro chov v zajetí pro tyto účely;

- c) aby v malém množství za přísně kontrolovaných podmínek a na základě výběru umožnily odchyt, držení nebo jiné rozumné využívání některých druhů ptáků.

2. Odchytky musí upřesnit:

- druhy, na něž se vztahují,
- prostředky, zařízení nebo metody povolené pro odchyt nebo usmrcování,
- charakter rizika a časové a místní okolnosti, kdy lze takové odchytky povolit,
- orgán, který je oprávněn vyhlásit, že požadované podmínky nastaly, a rozhodnout, jaké prostředky, zařízení nebo metody mohou být použity, za jakých omezení a kým,
- kontroly, které budou prováděny.

[...]"

Vnitrostátní právo

- 6 Článek 9 směrnice byl proveden do italského právního řádu článkem 19a zákona č. 157 ze dne 11. února 1992 o volně žijících teplokrevných živočiších a lovu (zákon č. 157 ze dne 11. února 1992, Norme per la protezione della fauna selvatica omeoterma e per il prelievo venatorio, běžný doplněk ke GURI č. 46, ze dne 25. února 1992) ve znění zákona č. 221 ze dne 3. října 2002 (GURI č. 239, ze dne 11. října 2002, dále jen „zákon č. 157/92“), který stanoví:

„1. Regiony upraví použití odchylek stanovených směrnicí [...] v souladu s ustanoveními článku 9, zásadami a cíli článku 1 a 2 uvedené směrnice, jakož i s ustanoveními tohoto zákona.

2. Pokud neexistují jiná uspokojivá řešení, mohou být odchylky povoleny pouze pro účely stanovené v čl. 9 odst. 1 směrnice [...] a musejí uvádět druhy, na něž se vztahují, prostředky, zařízení a povolené metody, charakter rizika a časové a místní okolnosti lovu, počet zvířat, která mohou být ulovena denně a za celé období, kontroly a druhy dohledu, kterým lov podléhá a orgány, které jsou tímto pověřeny, aniž je dotčen čl. 27 odst. 2. Osoby oprávněné k lovení na základě odchylky jsou určeny regiony se souhlasem místních loveckých sdružení [...] a alpských oblastí.

3. Odchylky uvedené v odstavci 1 jsou platné pro určitá období na základě stanoviska Istituto nazionale per la fauna selvatica (Národního institutu pro volně žijící živočichy) (INFS) nebo institucí uznaných na regionální úrovni a v žádném případě se nemohou týkat druhů, jejichž počet závažně klesá.

4. Na návrh ministra regionálních věcí po dohodě s ministrem životního prostředí a územního plánování a po poradě Rady ministrů může předseda Rady ministrů po výzvě dotyčného regionu zrušit odchylky přijaté dotyčným regionem v rozporu s ustanoveními tohoto zákona a směrnice [...].

5. K 30. červnu každého roku předloží každý region předsedovi Rady ministrů nebo případně ministrovi regionálních věcí, ministrovi životního prostředí a územního plánování, ministrovi zemědělských a lesnických politik, ministrovi politik Společenství, jakož i INFS zprávu o provádění odchylek uvedených v tomto článku; tato zpráva je rovněž předložena příslušným parlamentním výborům. Ministr životního prostředí a územního plánování předloží každý rok Komisi Evropských společenství zprávu uvedenou v čl. 9 odst. 3 směrnice. [...]"

7 Regione Lombardia přijal regionální zákon č. 18 ze dne 2. srpna 2002 (dále jen „regionální zákon č. 18/02“) na základě článku 19a zákona č. 157/92. Článek 2 odst. 2 tohoto regionálního zákona povoluje lov pěnkav obecných a pěnkav jíkvavců.

8 Článek 4 téhož zákona stanoví, že předseda Giunta regionale della Lombardia přijme po vyslechnutí INFS opatření, která omezí nebo pozastaví lovy povolené uvedeným zákonem, dojde-li k negativnímu vývoji stavu živočišných druhů, které jsou předmětem lovení na základě odchylky uvedeného ve výše uvedeném článku 2.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 9 Svými žalobami se žalobci v původním řízení u předkládajícího soudu domáhají zrušení, po pozastavení jeho účinků, rozhodnutí č. 14250 Giunta regionale della Lombardia ze dne 15. září 2003 o lovu určitých množství volně žijících ptáků příslušejících k druhu pěnkavy obecné a pěnkavy jíkavce během lovecké sezóny 2003/2004. Toto rozhodnutí bylo přijato na základě čl. 2 odst. 2 regionálního zákona č. 18/02.

- 10 Ve dvou sděleních ze dne 14. května a 24. června 2003 měl INFS za to, že maximální množství, které může být uloveno na celém italském území za loveckou sezónu 2003/2004, je 1 500 000 exemplářů pěnkavy obecné a 52 000 exemplářů pěnkavy jíkavce.

- 11 Některé italské regiony si poté rozdělily množství druhů, která mohla být lovena. Na základě přijatých dohod byla tak Regione Lombardia přidělena lovecká kvóta 360 000 pro pěnkavu obecnou a 32 000 pro pěnkavu jíkavce.

- 12 Před předkládajícím soudem žalobci tvrdili, že povolení k lovení na základě odchylky vydané Regione Lombardia není legální, přičemž své tvrzení odůvodnili těmito úvahami:
  - toto povolení stanoví, že exempláře dotyčných druhů mohou být používány jako volavky, ačkoliv jsou oba chráněnými druhy;

— povolení vychází z rozdělení maximální kvóty stanovené INFS na vnitrostátní úrovni mezi pouze pět regionů;

— kontroly požadované článkem 9 směrnice za účelem zabezpečit dodržování maximálních kvót lovu nebyly stanoveny.

13 Žalobci v původním řízení rovněž uplatnili, že článek 19a zákona č. 157/92 je v rozporu se směrnicí v rozsahu, v němž svěřuje regionům pravomoc právně upravovat provádění odchylek stanovených směrnicí, aniž by stanovil způsob, jakým je třeba určit a dodržovat maximální množství exemplářů, které mohou být uloveny na celém vnitrostátním území.

14 Žalobce v původním řízení zdůraznil, že článek 19a zákona č. 157/92 svěřuje regionům pravomoc právně upravit lovení odchýlně od právní úpravy ochrany stanovené směrnicí po povinném získání nezávazného stanoviska INFS nebo jiných institucí uznaných na regionální úrovni.

15 Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia pochybuje, že článek 19a zákona č. 157/92 zabezpečuje efektivní používání čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice. Poznámává totiž, že toto ustanovení váže určení maximálního množství exemplářů, které mohou být uloveny, na nezávazné, byť povinné, stanovisko INFS nebo jiných institucí uznaných na regionální úrovni, aniž by stanovil systém, který by mohl stanovit toto množství závazným způsobem pro celé vnitrostátní území, ani jakýkoliv mechanismus, který by určil rozdělení vnitrostátního množství, které může být uloveno, mezi regiony. Konečně má uvedený soud za to, že systém kontroly

souladu regionálních opatření s vnitrostátní právní úpravou a právní úpravou Společenství z důvodu délky trvání řízení, které obnáší, neodpovídá požadavku rychlosti spojenému s potřebou zamezit protiprávním lovům během krátké doby (přibližně 40 dnů), během které se odchylka používá.

16 Za těchto podmínek se Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je třeba směrnicí [...] chápat v tom smyslu, že bez ohledu na vnitrostátní rozdělení pravomocí mezi stát a regiony provedené vnitrostátními právními řády mají členské státy povinnost přijmout prováděcí předpisy týkající se všech situací chráněných touto směrnicí, a to především co se týče zajištění, aby úbytek vyplývající z lovu na základě odchylky nepřekročil malé množství upravené v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice?

- 2) Pokud jde konkrétněji o množství úbytku na základě odchylky, je třeba směrnicí [...] vykládat tak, že prováděcí vnitrostátní předpis musí odkazovat na určený nebo určitelný parametr, i když ten je svěřen kvalifikovaným technickým orgánům, tak, aby byl uvedený úbytek prováděn na základě ukazatelů, které objektivně stanoví množstevní hranici, kterou není možné v rámci státu nebo regionu překročit, s ohledem na existenci případných odlišných podmínek životního prostředí?

- 3) Je vnitrostátní ustanovení článku 19a zákona č. 157/92 týkající se povinného ale nezávazného stanoviska INFS o určení tohoto parametru, avšak bez zakotvení dohodovacího řízení mezi regiony o závazném rozdělení množstevního limitu

úbytku pro každý druh na základě odchylky, jež je podle vnitrostátních předpisů malým množstvím, správným použitím článku 9 směrnice 79/409/EHS?

- 4) Může kontrolní postup upravený v článku 19a zákona č. 152/97, pokud jde o slučitelnost úbytků způsobených lovením na základě odchylek povolených italskými regiony s právní úpravou Společenství, zabezpečit účinné použití směrnice [...], předchází-li tomuto postupu výzva a podléhá-li technickým lhůtám a lhůtám potřebným pro přijetí a zveřejnění opatření, během kterých existuje krátké období, v průběhu kterého jsou tyto úbytky povolené?“

K přípustnosti předběžných otázek

- 17 Regione Lombardia a Associazione migratoristi italiani (ANUU) zpochybňují přípustnost předběžných otázek z důvodu, že vnitrostátní soud požádal Soudní dvůr, aby mimo jiné rozhodl o relevanci a legalitě rozdělení pravomocí v Italské republice. Krom toho předmětem otázek položených uvedeným soudem je soulad vnitrostátních ustanovení s článkem 9 směrnice.

- 18 V tomto ohledu je namíste připomenout, že ačkoliv Soudní dvůr nemůže v souladu s ustálenou judikaturou v rámci řízení o předběžné otázce rozhodovat o otázkách, které spadají do vnitrostátního práva členských států, ani o souladu vnitrostátních

ustanovení s právem Společenství, může nicméně podat výklad práva Společenství, který umožní vnitrostátnímu soudu rozhodnout spor, který mu byl předložen (viz zejména rozsudky ze dne 23. listopadu 1989, Parfümerie-Fabrik 4711, C-150/88, Recueil, s. I-3891, bod 12, a ze dne 21. září 2000, Borawitz, C-124/99, Recueil, s. I-7293, bod 17).

- 19 Bylo by tomu nesporně jinak, pokud by bylo zřejmé, že ustanovení práva Společenství, které je předmětem výkladu Soudního dvora, nelze použít (viz zejména rozsudek ze dne 18. října 1990, Dzodzi, C-297/88 a C-197/89, Recueil, s. I-3763, bod 40). O tento případ se nicméně nejedná.
- 20 Ze znění předběžných otázek, jakož i z důvodů předkládacího rozhodnutí plyne, že vnitrostátní soud usiluje o získání výkladu čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice co se týče podmínek používání odchylek, které toto ustanovení stanoví, členskými státy. Uvedený soud zejména žádá o objasnění dosahu uvedeného ustanovení s ohledem na jeho použití v rámci decentralizované státní struktury.
- 21 Z předkládacího rozhodnutí rovněž plyne, že tento výklad čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice může vnitrostátnímu soudu poskytnout poznatky nezbytné pro rozhodnutí uvedeného soudu o sporu v původním řízení.
- 22 Za těchto podmínek je třeba žádost o rozhodnutí o předběžné otázce považovat za přípustnou.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 23 Podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda vnitrostátní prováděcí ustanovení směrnice musejí upravovat všechny situace, na které se vztahuje právní úprava ochrany stanovená touto směrnicí, zejména podmínka vyplývající z čl. 9 odst. 1 písm. c) této směrnice, podle které případné úbytky způsobené lovením na základě odchylky musejí být omezeny na „malá množství“ ptáků.
- 24 V tomto ohledu je třeba nejprve připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, že kritéria, na základě kterých se mohou členské státy odchýlit od zákazů stanovených směrnicí, musejí být převzata v dostatečně jasných a přesných vnitrostátních předpisech, vzhledem k tomu, že přesnost provedení má zvláštní význam v oblasti, kde je správa společného majetku svěřena pro jejich příslušné území členským státům (viz v tomto smyslu zejména rozsudky ze dne 8. července 1987, Komise v. Belgie, 247/85, Recueil, s. 3029, bod 9, a ze dne 27. dubna 1988, Komise v. Francie, 252/85, Recueil, s. 2243, bod 5).
- 25 Je rovněž důležité poznamenat, že při vykonávání svých pravomocí ke stanovení odchylek v souladu s článkem 9 směrnice musejí brát orgány členských států v úvahu řadu posuzovacích prvků, které se týkají údajů geografické, klimatické, environmentální a biologické povahy, jakož i zejména situace, pokud jde o celkovou roční reprodukci a úmrtnost živočišných druhů přirozenou smrtí.

- 26 Co se týče těchto posuzovacích prvků Soudní dvůr v rozsudcích ze dne 9. prosince 2004, *Komise v. Španělsko* (C-79/03, Sb. rozh. s. I-11619, bod 36), a ze dne 15. prosince 2005, *Komise v. Finsko* (C-344/03, Sb. rozh. s. I-11033, bod 53) uvedl, že podle dokumentu nazvaného „Druhá zpráva Komise o uplatnění směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků“ ze dne 24. listopadu 1993 [KOM(93) 572 konečné] je třeba shledat jako malé množství jakýkoli úbytek způsobený lovením nepřekračující 1 % celkové roční úmrtnosti dotčené populace (průměrná hodnota) pro druhy, které nemohou být loveny, a přibližně 1 % pro druhy, které mohou být předmětem lovu. Soudní dvůr v tomto ohledu zdůraznil, že tyto množstevní poznatky vycházejí z prací výboru ORNIS pro přizpůsobení směrnice technickému a vědeckému pokroku, zřízeného v souladu s článkem 16 této směrnice a složeného ze zástupců členských států.
- 27 Z výše uvedených rozsudků Komise v. Španělsko, bod 41, a Komise v. Finsko, bod 54, rovněž vyplývá, že i když je pravda, že výše uvedená procenta nejsou právně závazná, mohou být nicméně z důvodu vědecké vážnosti, již požívají stanoviska výboru ORNIS, a nedostatku předložení jakéhokoli odporujícího vědeckého důkazu užita Soudním dvorem jako referenční základ pro posouzení, zdali je výjimka poskytnutá na základě čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice v souladu s tímto ustanovením (viz obdobně, co se týče relevance vědeckých údajů v ornitologické oblasti, rozsudky ze dne 19. května 1998, *Komise v. Nizozemsko*, C-3/96, Recueil, s. I-3031, body 69 a 70, jakož i ze dne 7. prosince 2000, *Komise v. Francie*, C-374/98, Recueil, s. I-10799, bod 25).
- 28 Z toho plyne, že nehledě na vnitrostátní rozdělení pravomocí stanovené vnitrostátním právním řádem jsou členské státy povinny stanovit právní a správní rámec, který zabezpečí, aby k úbytku ptáků způsobených lovením docházelo jen při dodržení podmínky týkající se „malých množství“ stanovené v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice, a to na základě přesných vědeckých údajů, bez ohledu na dotýčný druh.

- 29 Je tudíž namístě odpovědět na první otázku tak, že čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice ukládá členským státům povinnost, aby bez ohledu na vnitrostátní rozdělení pravomocí stanovené vnitrostátním právním řádem při přijímání prováděcích opatření k tomuto ustanovení zajistily, že ve všech případech použití odchylky v něm stanovené a pro všechny chráněné druhy nepřekročí povolené úbytky způsobené lovením strop, který je v souladu s omezením uvedených úbytků způsobených lovením na malá množství uloženým tímto ustanovením, přičemž tento strop musí být určen na základě přesných vědeckých údajů.

K druhé otázce

- 30 Podstatou této otázky vnitrostátního soudu je stupeň přesnosti, kterým se musí vyznačovat vnitrostátní prováděcí ustanovení co se týče technických parametrů, na základě kterých může být množství odpovídající „malým množstvím“ ptáků stanoveno v souladu s čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice.
- 31 Je třeba uvést, že jedenáctý bod odůvodnění směrnice uvádí, že podmínku týkající se „malých množství“, na která musejí být povolené úbytky způsobené lovením na základě odchylky omezeny, nelze určit odkazem na absolutní kritérium, avšak musí souviset s úrovní populace dotyčného druhu, výší její roční reprodukce a úmrtnosti.
- 32 V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že odchylky podle článku 9 směrnice mohou být uděleny pouze tehdy, pokud existuje záruka, že populace dotyčných druhů je zachována na dostatečné úrovni. Není-li tato podmínka splněna, nemohou být úbytky ptáků způsobené lovením v žádném případě považovány za rozumné, a tudíž za přijatelné využívání pro účely jedenáctého bodu odůvodnění směrnice (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 16. října 2003, Ligue pour la protection des oiseaux a další, C-182/02, Recueil, s. I-12105, bod 17).

- 33 Za těchto podmínek a za účelem umožnit příslušným orgánům uchýlit se k odchylkám stanoveným v článku 9 směrnice pouze způsobem, který je v souladu s právem Společenství, musí být vnitrostátní právní a správní rámec stanoven tak, aby používání odchylujících se ustanovení v něm stanovených splňovalo zásadu právní jistoty.
- 34 Jak totiž vyplývá z rozsudku ze dne 7. března 1996, *Associazione italiana per il WWF a další* (C-118/94, Recueil, s. I-1223, body 23, 25 a 26), musí vnitrostátní právní úprava použitelná v této oblasti zakotvovat kritéria pro odchylku jasným a přesným způsobem a ukládat povinnost orgánům odpovědným za jejich používání vzít tato kritéria v úvahu. Co se týče právní úpravy výjimky, která musí být vykládána striktně a ukládat pro každou výjimku důkazní břemeno, že požadované podmínky existují, orgánu, který o ní rozhoduje, mají členské státy povinnost zabezpečit, že jakýkoliv zásah mající dopad na chráněné druhy je povolen pouze na základě rozhodnutí obsahujících přesné a náležité odůvodnění, jež odkazuje na důvody, podmínky a požadavky stanovené v čl. 9 odst. 1 a 2 směrnice.
- 35 Mimoto z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že existují významné množstevní rozdíly mezi jednotlivými populacemi ptáků, takže všechna rozhodnutí, která se odchyľují od právní úpravy ochrany požadované směrnicí, musejí brát v úvahu situaci druhu, o který se jedná.
- 36 Je tudíž namístě na druhou otázku odpovědět tak, že vnitrostátní prováděcí ustanovení týkající se pojmu „malá množství“ stanoveného v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice musejí umožňovat orgánům odpovědným za povolování lovení ptáků určitého druhu na základě odchylky vycházet z ukazatelů, které jsou dostatečně přesné co se týče množstevních stropů, které musejí být dodržovány.

K třetí otázce

- 37 Touto otázkou chce vnitrostátní soud získat výklad čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice týkající se otázky, jak příslušné orgány členských států musejí zabezpečit, aby při provádění tohoto ustanovení nebyl maximální počet ptáků určitého druhu, který může být loven, překročen na celém vnitrostátní území. Konkrétně se předkládající soud táže, zda musí být uvedené ustanovení vykládáno tak, že z něho vyplývá povinnost zavést dohodovací řízení mezi subjekty v rámci státu odpovědnými za udělování povolení k lovení na základě odchylky, aby rozdělení množství ptáků, kteří mohou být loveni, pro všechny uvedené subjekty mohlo být stanoveno závazným způsobem.
- 38 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr rozhodl, že v oblasti ochrany volně žijících ptáků musejí být kritéria, na základě kterých se členské státy mohou odchýlit od zákazů stanovených směrnicí, převzata v přesných vnitrostátních ustanoveních (viz zejména rozsudek ze dne 15. března 1990, Komise v. Nizozemsko, C-339/87, Recueil, s. I-851, bod 28).
- 39 Mimoto z rozsudku ze dne 17. ledna 1991, Komise v. Itálie (C-157/89, Recueil, s. I-57, body 16 a 17), plyne, že situace, ve které vnitrostátní prováděcí ustanovení směrnice nezajišťují, že orgány ve státě odpovědné za provádění těchto ustanovení jsou povinny brát v úvahu uvedená kritéria, jsou v rozporu se zásadou právní jistoty.
- 40 V důsledku toho, pokud je provádění čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice delegováno na subjekty ve státě, musí použitelný právní a správní rámec zajišťovat, že výše úbytku

ptáků způsobeného lovením, která může být uvedenými subjekty povolena, zůstane pro celé vnitrostátní území v rozmezí „malých množství“ stanoveném uvedeným ustanovením.

- 41 S ohledem na výše uvedené úvahy je namístě na třetí otázku odpovědět tak, že při provádění čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice jsou členské státy povinny zabezpečit, aby bez ohledu na počet a identitu orgánů odpovědných v rámci svých území za provádění tohoto ustanovení výše úbytku způsobená lovením povolená po každý chráněný druh každým z uvedených orgánů nepřekročila strop, který je v souladu s omezením uvedených úbytků způsobených lovením na malá množství stanovený pro týž druh pro celé vnitrostátní území.

K čtvrté otázce

- 42 Touto otázkou se předkládající soud táže na případný požadavek maximálních lhůt, ve kterých mají být přijata správní rozhodnutí spojená s kontrolou povolení k lovení a dodržování jejich podmínek. Konkrétněji se uvedený soud táže, zda je třeba čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice vykládat tak, že brání postupu kontroly povolení k lovení ptáků na základě odchylky, který zahrnuje předběžnou fázi spočívající ve výzvě a který podléhá technickým lhůtám, během nichž existuje krátké období, během kterého jsou tato lovení povolena.
- 43 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr v bodě 28 výše uvedeného rozsudku ze dne 27. dubna 1988, Komise v. Francie rozhodl, že vnitrostátní prováděcí právní předpisy musejí zajistit, aby k úbytkům ptáků způsobeným lovením docházelo přísně kontrolovaným a selektivním způsobem. To znamená, že během období, na která se vztahují rozhodnutí odchylná se od právní úpravy ochrany stanovené směrnicí, musí být vykonávána efektivní kontrola.

- 44 Z toho vyplývá, že vnitrostátní procesní rámec použitelný v dané oblasti musí zabezpečit nejen to, že legalita rozhodnutí udělujících povolení odchylná se od právní úpravy ochrany stanovené směrnicí může být ověřena včas, ale rovněž to, že podmínky stanovené v uvedených rozhodnutích jsou dodržovány.
- 45 Kontrolní mechanismus, v jehož rámci dochází ke zrušení rozhodnutí povolujícího úbytky způsobené lovením na základě odchylky přijatého v rozporu s článkem 9 směrnice nebo ke konstatování porušení podmínek stanovených v rozhodnutí povolujícím takový úbytek až po uplynutí období stanoveného pro uskutečnění tohoto lovu by systém ochrany stanovený směrnicí zbavoval užitečného účinku.
- 46 Jak totiž správně vyjádřil generální advokát v bodě 62 svého stanoviska, pravomoc zasáhnout včas a dostatečným způsobem v situacích, kde rozhodnutí příslušných orgánů vedou nebo mohou vést k výsledku v rozporu s pravidly ochrany podle směrnice, patří mezi záruky týkající se dodržování maximálních množství úbytků způsobených lovením ptáků vyplývajících z odchylná se právní úpravy zavedené čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice.
- 47 Je tudíž namístě na čtvrtou otázku odpovědět tak, že povinnost příslušející členským státům zabezpečit, aby k úbytkům způsobeným lovením ptáků docházelo pouze v „malých množstvích“ v souladu s čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice vyžaduje, aby stanovené správní postupy byly organizovány tak, aby jak rozhodnutí orgánů příslušných k povolování lovení na základě odchylky, tak způsob, jakým jsou uvedená rozhodnutí používána, byly podřízeny efektivní kontrole vykonávané včas.

K nákladům řízení

- 48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 9 odst. 1 písm. c) směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků ukládá členským státům povinnost, aby bez ohledu na vnitrostátní rozdělení pravomocí stanovené vnitrostátním právním řádem při přijímání prováděcích opatření k tomuto ustanovení zajistily, že ve všech případech použití odchylky v něm stanovené a pro všechny chráněné druhy nepřekročí povolené úbytky způsobené lovením strop, který je v souladu s omezením uvedených úbytků způsobených lovením na malá množství uloženým tímto ustanovením, přičemž tento strop musí být určen na základě přesných vědeckých údajů.

- 2) Vnitrostátní prováděcí ustanovení týkající se pojmu „malá množství“ stanoveného v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice 79/409 musejí umožňovat orgánům odpovědným za povolování lovení ptáků určitého druhu na základě odchylky vycházet z ukazatelů, které jsou dostatečně přesné co se týče množství stropů, které musejí být dodržovány.

- 3) Při provádění čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice 79/409 jsou členské státy povinny zabezpečit, aby bez ohledu na počet a identitu orgánů odpovědných v rámci svých území za provádění tohoto ustanovení výše úbytku způsobená lovením povolena po každý chráněný druh každým z uvedených orgánů nepřekročila strop, který je v souladu s omezením uvedených úbytků způsobených lovením na „malá množství“ stanovený pro týž druh pro celé vnitrostátní území.

- 4) Povinnost příslušející členským státům zabezpečit, aby k úbytkům způsobeným lovením ptáků docházelo pouze v „malých množstvích“ v souladu s čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice 79/409 vyžaduje, aby stanovené správní postupy byly organizovány tak, aby jak rozhodnutí orgánů příslušných k povolování lovení na základě odchylky, tak způsob, jakým jsou uvedená rozhodnutí používána, byly podřízeny efektivní kontrole vykonávané včas.

Podpisy.